

Tymon **Pastucha**, Paweł **Markiewicz**, Bartłomiej **Znojek**, Marcin **Przychodniak**

USA uderzają w Łukoil i Rosnieft

Nowe sankcje ukazują determinację USA, chcących przymusić Rosję do zawieszenia broni w wojnie z Ukrainą, i **są reakcją na odrzucenie przez Władimira Putina wysiłków pokojowych Donalda Trumpa**.

Przyjęte 22 października tzw. sankcje blokujące (tj. zakazujące jakichkolwiek transakcji) uderzają w dwie największe firmy i ich spółki córki sektora ropy w Rosji – Łukoil i Rosnieft (drugi największy producent ropy po Saudi Aramco). Zaczną obowiązywać 21 listopada i znacząco utrudnią spółkom funkcjonowanie na rynkach globalnych, w tym sprzedaż ropy do Indii, Chin czy Turcji. Prawdopodobnie wpłynie to na dalszy rozwój rosyjskiej floty cieni, jednocześnie ograniczając dochodowość eksportu. Sankcje mogą też zablokować działalność podmiotów kontrolowanych przez Łukoil w państwach UE, m.in. Bułgarii, Niemczech i Rumunii. Restrykcje pogłębią trudności wprowadzeniu działalności wydobywczej i przetwórczej wewnątrz Rosji, co jeszcze bardziej pogorszy kondycję budżetu federalnego i sektora. W reakcji na ogłoszenie tych sankcji cena ropy wzrosła z 57 do 62 dol. za baryłkę. Nałożenie nowych restrykcji jest pierwszym tego typu działaniem wobec Rosji za drugiej kadencji Trumpa. Ponadto zostało skoordynowane z 19. pakietem sankcji UE i sankcjami Wielkiej Brytanii. Administracja USA podkreśla gotowość do dalszych kroków w celu ograniczenia zdolności Rosji do prowadzenia wojny i zachęca swoich partnerów do podobnych działań. Równocześnie Trump sygnalizuje możliwość zniesienia sankcji w zamian za ustępstwa ze strony Rosji na drodze do zakończenia wojny na Ukrainie.

Sankcje USA na największe spółki energetyczne w Rosji

PODMIOT	SANKCJE USA
ROSNIEFT	Pełne od 22.10.2025
ŁUKOIL	Pełne od 22.10.2025
NOVATEK	Wybrane projekty
GAZPROM	Sektorowe i na wybrane spółki
SURGUTNIEFTIEGAZ	Pełne od 10.01.2025
TATNIEFT	Brak
TRANSNIEFT	Sektorowe
GAZPROMNIEFT	Pełne od 10.01.2025

Źródło: Opracowanie PISM

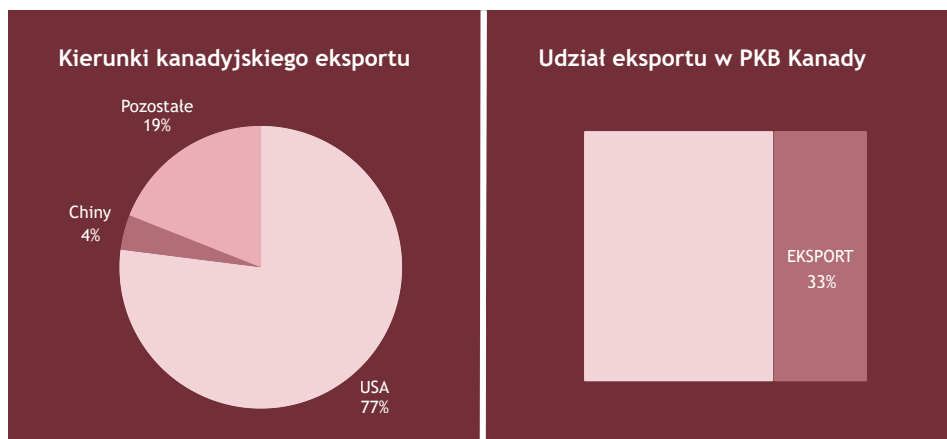
Trump zawiesza rozmowy handlowe z Kanadą

Niezależnie od negocjacji mających na celu uregulowanie kluczowych kwestii w relacjach Kanady z USA premier Mark Carney **realizuje plany zmniejszenia uzależnienia od południowego sąsiada, zacieśniając współpracę gospodarczą w Indo-Pacyfiku**.

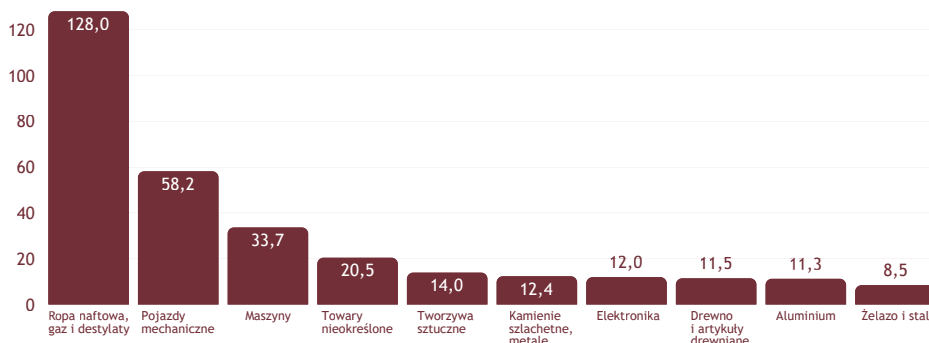
Nagłe zawieszenie rozmów 23 października było reakcją Donalda Trumpa na spot telewizyjny wykupiony przez premiera prowincji Ontario i emitowany w USA, krytykujący skutki wprowadzenia amerykańskich ceł dla Kanady. W następstwie Trump 26 października zapowiedział podniesienie ceł o 10% (do 45%) na towary nieobjęte wyłączeniami w umowie USMCA. Już w czerwcu groził zawieszeniem negocjacji, co spowodowało, że Kanada zrezygnowała wówczas ze wprowadzenia podatku od usług cyfrowych, dotkliwego przede wszystkim dla firm z USA. Po spotkaniu Trumpa z Carneyem 7 października w Waszyngtonie Kanada dążyła do uzyskania ulg w zakresie ceł sektorowych, jakie w minionych miesiącach nałożyła administracja Trumpa. Dotyczą one przede wszystkim stali i aluminium (50%) oraz sektora motoryzacyjnego (25%), kluczowego m.in. dla gospodarki Ontario. Rząd Carneya będzie kontynuował działania zmierzające do obniżenia napięć dwustronnych z USA i jednocześnie poszerzał zaangażowanie Kanady w Indo-Pacyfiku. Ma to na celu odniesienie korzyści ze współpracy gospodarczej z państwami regionu i zmniejszenie uzależnienia od importu z USA. Priorytetem Carneya będzie wzmocnienie dwustronnych relacji gospodarczych w oparciu o negocjowaną umowę handlową z państwami ASEAN-u.

Zależność Kanady od handlu z USA

(dane za 2023)

Produkty eksportowane z Kanady do USA (w mld dol.)

Źródło: Opracowanie PISM na podstawie Gzero, Paige Fusco

Sukces partii prezydenta Argentyny w wyborach połówkowych

Nieoczekiwane zwycięstwo konserwatywnej i liberalnej partii La Libertad Avanza (LLA) prezydenta Javiera Mileia **świadczy o sukcesie rządu – m.in. dzięki wsparciu Stanów Zjednoczonych – w odwróceniu negatywnych tendencji w sondażach.**

Ostatnie wybory z 26 października dotyczyły 127 z 257 miejsc w Izbie Deputowanych i 24 z 72 w Senacie, a Kongres w odnowionym składzie rozpocznie pracę 10 grudnia br., czyli w połowie kadencji prezydenta. Blisko 41% głosów pozwoli LLA na zwiększenie liczby deputowanych z 37 do 102, a senatorów – z 6 do 19, co ułatwi rządowi Mileia kontynuację liberalnych reform. Do uzyskania większości głosów w parlamencie będzie on jednak potrzebował koalicjantów. Wysoki wynik LLA jest zaskoczeniem, biorąc pod uwagę porażkę jej kandydatów we wrześniowych wyborach do prowincji Buenos Aires, podejrzenia o korupcję w rządzie i pogarszającą się sytuację gospodarczą. Rząd Mileia najwyraźniej przekonał sporą część elektoratu, strasząc perspektywą powrotu do władzy lewicowej opozycji peronistycznej – ta zdobyła prawie 32% głosów i drugie miejsce. Nie jest pewne, na ile do sukcesu LLA przyczyniło się finansowe i polityczne wsparcie USA, w tym zastrzeżenie prezydenta Donalda Trumpa, że pomoc uzależnia od zwycięstwa partii rządzącej. Będzie ono jednak przesłanką do zacieśnienia relacji obu państw i najpewniej prób rządu Mileia, żeby w ramach wdzięczności zaoferować np. preferencyjne warunki dostępu dla inwestorów z USA w takich obszarach jak argentyński sektor litu.

[O finansowym i politycznym wsparciu USA dla Argentyny pisał Bartłomiej Znojek](#)

USA podpisały z Australią umowę o surowcach krytycznych

Zawarte porozumienie **jest jednym z narzędzi ograniczania zależności USA od Chin, które przetwarzają obecnie ponad 90% światowych zasobów metali ziem rzadkich (REE) i deklarują blokadę ich dostaw dla firm wojskowych.**

USA i Australia w porozumieniu podpisanym 20 października zadeklarowały m.in. współpracę w zakresie zabezpieczenia dostaw do USA, wykorzystując m.in. australijską rezerwę strategiczną, która ma powstać do połowy 2026 r. Ponadto podejmą inwestycje w wydobywanie i przetwarzanie REE, dla których w ciągu 6 miesięcy utworzą fundusz o wartości minimum 2 mld dol. Usprawnią też formalne aspekty powyższych procesów, m.in. uzgodnienia dotyczące cen, uzyskiwanie zgód na wydobywanie, a także współpracę z innymi państwami. Koordynacją współpracy ma się zajmować grupa ds. bezpieczeństwa dostaw surowców krytycznych pod kierownictwem sekretarza energii USA i australijskiego ministra ds. zasobów. Zawarte porozumienie jest jednym z instrumentów USA mających zmniejszać ich zależność od surowców krytycznych z Chin (obecnie import REE wynosi ponad 80%). Istniejące regulacje chińskie blokują możliwość ich pozyskiwania przez firmy sektora zbrojeniowego. Współpraca z Australią, która jest czwartym producentem REE na świecie, pomoże też w rywalizacji z Chinami o inwestycje w projekty surowcowe na świecie, jak i walce z chińską manipulacją cenami minerałów na rynkach światowych.

Główni producenci surowców krytycznych na świecie

MINERAŁ	GŁÓWNY PRODUCENT		UDZIAŁ W ŚWIATOWEJ PRODUKCJI (%)
GAL		Chiny	98,68
MAGNEZ		Chiny	95
NIOB		Brazylia	90,91
WOLFRAM		Chiny	82,72
BIZMUT		Chiny	81,2
GRAFIT		Chiny	79,38
KRZEM		Chiny	76,29
KOBALT		DR Kongo	75,86
PLATYNA		RPA	70,59
IND		Chiny	70,37
WANAD		Chiny	70
METALE ZIEM RZADKICH		Chiny	69,23
FLUORYT		Chiny	68,42
ANTYMON		Chiny	60
GLIN		Chiny	59,72
NIKIEL		Indonezja	59,46
BERYL		USA	50
ARSEN		Peru	46,55
TELLUR		Chiny	46,53
CHROM		RPA	44,68
TANTAL		DR Kongo	41,9
PALLAD		Rosja	39,47
MANGAN		RPA	37
LIT		Australia	36,67
CYNK		Chiny	33,33
BARYT		Indie	31,71
CYNA		Chiny	23

Źródło: Opracowanie PISM